

III. OSJETI I PERCEPCIJA

SMJERNICE ZA PONAVLJANJE – «OSJETI I PERCEPCIJA»

1. Osjeti kao najjednostavnija psihonervna aktivnost
2. Glavni dijelovi svakog osjetilnog sustava i njihova funkcija
3. Receptori (funkcija i podjela)
4. Osjeti po modalitetima i po kvaliteti
5. Psihofizika (i otac psihofizike)
6. Mjere osjetljivosti (al, dl)
7. Weberov zakon (formula)-Weberova konstanta
8. Vrijeme latencije
9. Osjetna adaptacija
10. Prilog „Demonstracija adaptacije na temperaturu“
11. Osjetna rekuperacija
12. Perzistencija osjeta (naknadna slika ili paslika)
13. Podražaj u vidnom osjetilnom sustavu
14. Dijelovi vidnog osjetilnog sustava
15. Oko (optički i receptorni dio)
16. Funkcija čunjića i štapića
17. Osjeti u vidnom osjetilom sustavu
18. Suptraktivno miješanje boja
19. Aditivno miješanje boja
20. Poremećaje u viđenju boja
21. Podražaj i osjeti u slušnom osjetilnom području
22. Uho
23. Osjeti, podražaj te receptori u okusnom osjetilnom sustavu
24. Osjeti, podražaj te receptori u njušnom osjetilnom sustavu
25. Osjeti, podražaj te receptori u kinestetičkom osjetilnom sustavu
26. Osjeti, podražaj te receptori u kožnom osjetilnom sustavu
27. Percepcija (i gdje nastaje)
28. Funkcija percepcije
29. Geštalt principi
30. Prilog „Percepcija nije jednostavan zbroj elemenata iz kojih je nastala“
31. Stroopov test- dokaz automatskog izvođenja percepcije.
32. Perceptivna konstantnost
33. Činioci koji utječu na percepciju
34. Binokularni znakovi za procjenu dubine
35. Monokularni znakovi za procjenu dubine
36. Situacije u kojima čovjek procjenjuje dubinu samo na osnovu monokularnih znakova
37. Perceptivne varke (razlika od halucinacija)
38. Vrste perceptivnih varki – i primjeri

PITANJA IZ „OSJETA I PERCEPCIJA“ KOJA SU DIO NACIONALNIH ISPITA, OGLEDA INAČICA DRŽAVNE MATURE , PROBNE DRŽAVNE MATURE I DRŽAVNE MATURE:

LIPANJ 2007

1. Ako smo jako prehladeni i imamo začepljeni nos, hrana nam neće biti ukusna. T N
2. Koliko osnovnih okusa čovjek razlikuje jezikom:
 - a) 2
 - b) 4
 - c) 6
 - d) 8
3. Percepcija spada:
 - a) u podsvjesne procese
 - b) u spoznajne procese
 - c) u čuvstvene procese
 - d) u motivacijske procese
4. Vrstama činitelja koji utječu na uspješnost percepcije stražara pridružite primjere
 - a) psihološki 1. društvene prilike
 - b) fiziološki 2. gusta magla
 - c) fizikalni 3. umor
 4. motivacija
5. Stolicu opažamo (percipiramo) kao stolicu, bez obzira gledamo li je sa strane, odozgo ili odozdo. Kako se naziva ova pojava u percepciji?
6. Što nam omogućuje konvergencija očnih jabučica i različita slika na mrežnici oba oka?
7. Objasnite pojmove apsolutne i diferencijalne osjetljivosti. Navedite jedno zanimanje u kojem su važne apsolutna i diferencijalna osjetljivost!

RUJAN 2007

8. Diferencijalni limen je:
 - a) najmanja razlika u intenzitetu 2 podražaja koju možemo zamijetiti
 - b) vrijeme koje je potrebno da osjet dostigne punu razinu
 - c) najmanja jakost podražaja koja izaziva osjet
 - d) razlika u intenzitetu 2 podražaja koji svi zamjećuju
9. Osoba sa zdravim osjetilom vida dobiva oko:
 - a) 40% informacija iz vanjskog svijeta
 - b) 50% informacija iz vanjskog svijeta
 - c) 70% informacija iz vanjskog svijeta
 - d) 80% informacija iz vanjskog svijeta
10. Poveži osjetilo i podražaj na koji reagira:
 - a) osjetilo vida 1. titranje valova
 - b) osjetilo sluha 2. elektromagnetsko zračenje
 - c) kožno osjetilo 3. molekule zraka
 4. promjene temperature
11. Kojim osjetnim fenomenom objašnjavamo da kratko vrijeme nakon ulaska u zagušljivu prostoriju, boravak nije više tako neugodan?

12. Objasni ulogu geštaltističkih načela u percepciji!

LIPANJ 2008

13. Percepciju dubine (trodimenzionalni vid) omogućuje:

- a) različita slika na mrežnici oba oka
- b) osjetna adaptacija
- c) receptor za dubinu u mrežnici oka
- d) periferni vid

14. Čovjek normalnog sluha čuje zvukove u rasponu:

- a) od 20 Hz do 20000 Hz
- b) od 0 HZ do 20 000 Hz
- c) od 100 Hz do 20 000 Hz
- d) od 200 Hz do 20 000 Hz

15. Vrstama podražaja pridružite odgovarajuće vrste receptora.

1. elektromagnetski podražaj	a) slušne dlačice
2. kemijski podražaj	b) štapici i čunjići
3. mehanički podražaj	c) okusne kvržice
	d) mirisni čepići

16.. Kako se zove najmanji intenzitet podražaja koji je dovoljan da izazove osjet?

17. Na kojem je osjetnom području najizrazitija osjetna adaptacija (prilagodba)?

18. Ukratko objasnite kako kod čovjeka dolazi do nastanka slušnog osjeta?

2009-OGLEDNI

19. Koji od četiriju navedenih osjeta ne spada u osnovne okusne kvalitete?

- A) kiselo
- B) ljuto
- C) slano
- D) gorko

20. Koliki postotak vanjskih informacija primamo vidom?

- A) oko 60%
- B) oko 70%
- C) oko 80%
- D) oko 90 %

21. Kojim osjetnim fenomenom objašnjavamo da kratko vrijeme nakon ulasku u zagušljivu prostoriju boravak u njoj nije više tako neugodan?

22. Opiši ulogu geštaltističkih načela u percepciji!

2009 – DRŽAVNA PROBNA

23. Koje je konačno ljudsko osjetilo?

- A. vidno
- B. slušno
- C. njušno
- D. dodirno

24. Koje je načelo prikazano na slici?

- A. blizine
- B. sličnosti
- C. lika i pozadine
- D. zatvaranja

25. Koji vidni poremećaj najvjerojatnije ima Tinin tata (dao joj zelenu kapu, a tražila je crvenu)?
26. Kako se naziva pojava kada nakon nekog vremena prestanemo osjećati odjevni predmet na sebi?
27. Kako se zove psihički proces koji Tini „omogućuje“ da vidi i prepozna psa?
28. Da bi glazbenik mogao uštimati (ugoditi) klavir ili neki drugi glazbeni instrument, koju vrstu osjetljivosti mora imati dobro razvijenu?
29. Weber se bavio ispitivanjima na području psihofizike. Svoja zapažanja formulirao je u zakon. Ukratko opišite o čemu govori taj zakon rabeći primjer!

2010. DRŽAVNA MATURA

30. Neki dijelovi stare fotografije su izbljedadili. Unatoč tomu u našoj se percepciji automatski popunjavaju izbljedadili dijelovi koje vidimo kao smislenu cjelinu. Kako se naziva ovo geštaltističko načelo?
- A. načelo sličnosti
B. načelo blizine
C. načelo zatvaranja
D. načelo simetrije
31. Koji se test rabi za dokazivanje automatskoga odvijanja percepcije?
- A. Binetov test
B. Test tematske apercepcije
C. Rorschachov test
D. Stroop test
32. Ulaskom u mračnu sobu s dnevnoga svjetla u početku ništa ne vidimo, a onda postupno počinjemo razlikovati stvari i ljude. Kako se naziva ta pojava?
33. Koji raspon frekvencija zvukova prosječan, zdrav čovjek može čuti?
34. Kako se naziva proces koji omogućuje da se u bučnoj prostoriji usmjerite na prijateljev glas?
35. Kako se nazivaju receptorske stanice za vid?
36. Kada stavimo vunenu kapu na glavu, osjećamo bockanje. No, nakon nekoga vremena bockanje više **ne osjećamo**. Kako se naziva ova pojava?
37. Što je apsolutna i diferencijalna osjetljivost? Navedite dva zanimanja za koja su one važne.

DRŽAVNA MATURA 2010./2011. - ljetni rok

38. Nakon podraživanja organa vida još se neko vrijeme vidi slika koju smo prethodno gledali. Kako se naziva ova pojava?
- A. dvostruka slika
B. komplementarna slika
C. naknadna slika
D. reverzibilna slika
39. Koje osjetilo reagira na elektromagnetske podražaje?
- A. okusno
B. njušno
C. slušno
D. vidno
40. Filip nakon koncerta u početku slabo čuje zvukove normalne glasnoće, a onda mu se sluh postupno vraća. Kako se naziva ova pojava?
41. Na koju vrstu podražaja reagira osjetilo sluha?
42. Koja razina buke izaziva oštećenja sluha?
43. Od čega se sastoji percepcija?
44. Objasnite tri načela perceptivne organizacije.

DRŽAVNA MATURA 2010./2011. - jesenski rok

45. Što psiholozi demonstriraju Neckerovom kockom ili Schroderovim stubama?
- A. percepciju dubine
 - B. perceptivnu konstantnost
 - C. perceptivne varke
 - D. percepciju lika i pozadine
46. U koliko posto slučajeva intenzitet podražaja mora biti zamijećen da bi bio mjera apsolutnoga praga?
- A. u 30%
 - B. u 40%
 - C. u 50%
 - D. u 60%
47. Kako se nazivaju cjeloviti doživljaji koji nastaju automatskim povezivanjem osjeta?
48. Preko kojega osjetila zdrav čovjek prima najviše informacija?
49. Koja vrsta osjetljivosti omogućuje slikaru precizno nijansiranje slika?
50. Na koju vrstu podražaja reagira osjetilo vida?
51. Definirajte perceptivnu konstantnost i objasnite ju primjerom.

OGLEDNI PRIMJER - jesen 2012.

52. Nakon podraživanja organa vida još se neko vrijeme vidi slika koju smo prethodno gledali. Kako se naziva ova pojava?
- A. dvostruka slika
 - B. komplementarna slika
 - C. naknadna slika
 - D. reverzibilna slika
53. Kada je izašao s koncerta na kojem je bila zaglušujuća buka, Filip u početku ništa nije čuo. Sjeo je u automobil i pričekao neko vrijeme dok mu se sluh polako oporavljao i vraćao. Kad je izlazio iz automobila, njegov štenac se već oglasio lajanjem. Začudio se kako je brzo naučio lajati samo kada čuje njegov, a ne susjedov automobil. Dok je večerao, Filip je napravio sutrašnji raspored učenja za kolokvij iz Psihologije. Učenje mu ne predstavlja nikakav problem jer je svjestan svoje sposobnosti brzoga i lakoga učenja. Čekala su ga zanimljiva istraživanja koja se bave proučavanjem ponašanja različitih životinjskih vrsta uključujući i čovjeka. Potpuno je promijenio mišljenje o životinjama otkad ima psa. Prije je smatrao da one nemaju emocije. Razmišljao je da i sam provede istraživanje točno slijedeći korake znanstvenoga istraživanja. Umor ga je polako svladavao i hvatao ga je san. Filip nakon koncerta u početku slabo čuje zvukove normalne glasnoće, a onda mu se sluh postupno vraća. Kako se naziva ova pojava?
54. Na koju vrstu podražaja reagira osjetilo sluha?
55. Od čega se sastoji percepcija?
56. Objasnite tri načela perceptivne organizacije!

DRŽAVNA MATURA-ljeto 2012.

57. Kako se naziva pojava da prilikom ulaska s danjeg svjetla u mračni tunel osjetilo vida povećava osjetljivost pa strukture u mraku vidimo sve bolje?
- A. osjetna rekuperacija
 - B. osjetna adaptacija
 - C. efekt kontrasta
 - D. naknadna slika
58. Mama je dječaka prilikom njegova prvog posjeta moru postupno uvodila u more držeći ga za ruku. U plićaku je nagazio na ježu. Jako ga je boljelo te se prepao i želio je odmah izaći. Kasnije više nije htio niti dotaknuti more te je pokazivao veliki strah od njega. Govorio je da je more zločesto i da će ga ubosti. Kada je mama ulazila u more, dječak je negodovao jer je

vjerovao kako bi se i mama trebala bojati mora i nije nikako mogao razumjeti da se ona ne boji i da uživa u plivanju. Dječak je na jednom od idućih izleta odbio ući i u jezero, a često je zaobilazio i lokve na ulici stvorene od kiše.

Kojoj skupini osjeta pripada bol?

59. Kako se naziva najmanja količina energije podražaja koja izaziva osjet?

60. Grafičaru se pokvario sustav za hlađenje na računalu i zbog toga računalno stalno zuji. Iako ga u početku to dekoncentrira, nakon nekog vremena zujanje više ni ne primjećuje. Kako se naziva ta pojava?

61. Kako se naziva cjeloviti doživljaj koji nastaje organiziranjem i tumačenjem osjetnih informacija?

62. Opišite konstantnost percepcije, objasnite njezinu važnost u svakodnevnom životu te navedite jedan primjer.

DRŽAVNA MATURA – jesen 2012

63. Percepcija je cjelovit doživljaj koji je više od zbroja pojedinačnih osjeta. Tko zastupa ovu tezu?

- A. geštaltisti
- B. bihevoristi
- C. humanisti
- D) psihoanalitičari

64. Mladić je nakon dugo vremena dobio posao čuvara u noćnoj smjeni. Razmišljao je hoće li prihvatiti ponuđeni posao koji mu se ni najmanje nije svidao, ali prevagnula je želja za redovitom plaćom. Jedne noći dok je čuvao, malo je zadrijemao, no uskoro ga je probudio jedva čujan zvuk. Usta su mu se osušila, a disanje ubrzalo. Osjetio je tako silan strah da je htio pobjeći. Nakon što se malo pribrao i razmislio, odlučio je pogledati tko je uljez. Tiho se prišuljao i odahnuo kada je vidio pticu. Stres je bio intenzivan, ali je brzo prošao. Prepišite rečenicu iz teksta koja pokazuje da mladić ima dobro razvijenu apsolutnu osjetljivost.

DRŽAVNA MATURA – ljeto 2013.

65. Koje načelo perceptivnoga grupiranja djeluje ako se skupina različitih stabala doživljava kao šuma?

- A. zatvorenosti
- B. sličnosti
- C. blizine
- D. simetrije

66. Matu je iz sna probudio snažan udarac. Iskočio je iz kreveta, srce mu je snažno kucalo, ubrzano je disao i oznojili su mu se dlanovi. Htio je provjeriti što lupa, ali ga je istodobno bilo strah. U sobi je bio mrak i u početku ništa nije vidio, a onda je postupno počeo razaznavati namještaj. Osjećao je hladnoću. Osjetio je olakšanje kada je vidio da je vjetar otvorio prozor i lupao njime. Vratio se u krevet i ubrzo je usnuo zanimljiv san. Kojoj skupini osjeta pripada osjet hladnoće?

67. Prepišite iz teksta rečenicu koja opisuje osjetnu rekuperaciju.

68. Navedite dva primjera perceptivnih varki.

69. Od kojih se triju dijelova sastoji svaki osjetni sustav?

DRŽAVNA MATURA – jesen 2013.

70. Gdje se nalaze receptori za kinestetičke osjete?

- A. u unutarnjem uhu
- B. na mrežnici oka
- C. u malome mozgu

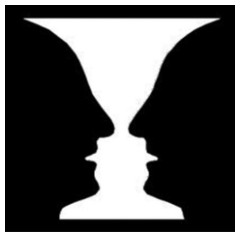
D. u mišićima i tetivama

71. Martin i Ivan su u subotu ustali već u šest sati kako bi pošli na rijeku u ribolov jer su obojica strastveni ribolovci. Smjestili su se na obali i izvadili pribor. Ivan je pričao da ima previše obveza na poslu i da unatoč prekovremenom radu ne stigne sve obaviti. Stalno prigovara suradnicima da su rastreseni i zaboravljivi. No, Martin je primijetio da je upravo Ivan takav. Martin je obuo nove čizme za ribolov koje su ga malo žuljale. Nakon nekoga vremena to više nije osjećao. U jednome je trenutku Ivan osjetio da je riba zagrizla. Pokušao ju je izvući, ali udica je pukla i on je izgubio ravnotežu, pao na leđa i jako se udario. Nakon cijeloga dana Ivan i Martin nisu gotovo ništa ulovili. Dok su se promrzli vraćali kući, Martin je zaključio da nije bitno što nisu ništa ulovili jer su barem bili na svježemu zraku.

Kako se naziva pojava zbog koje Martin nakon nekoga vremena nije osjećao da ga žuljaju nove čizme?

72. Kako se nazivaju osjetilne specijalizirane stanice koje primaju informaciju da se Ivan jako udario kada je pao?

73. Pozorno promotrite sliku. Što psiholozi demonstriraju s pomoću Rubinove vaze?

74. Koja vrsta osjetljivosti omogućuje stručnjacima raspoznavanje sličnih nijansi mirisa ili boja?

75. Što je percepcija? Navedite jedan monokularni i jedan binokularni znak dubine.

DRŽAVNA MATURA – ljeto 2014.

76. Kako se naziva pojava kada sat koji smo stavili na ruku nakon nekoga vremena prestanemo osjećati?

77. Mirna je studentica druge godine arhitekture. Za taj se studij odlučila jer misli da će kao arhitektica biti vrlo dobro plaćena. Pala je drugu godinu jer nije uspjela oložiti jedan ispit. Intenzivno je učila za ispit mjesec dana, a kada ga nije prošla, počeli su je mučiti nesanica, glavobolja i manjak apetita. Mirna marljivo trenira rukomet. U rukometu je vrlo uspješna i ponosna je zbog toga pa lakše podnosi osjećaj neuspjeha na studiju. No, rukomet je grub sport. Na jednoj je utakmici pala i uganula gležanj, ali bol uopće nije osjetila sve do završetka utakmice. Tada je njezin klub izgubio unatoč intenzivnim pripremama, što je kod Mirne izazvalo strašnu ljutnju. Mirna je nedavno preboljela tešku upalu uha nakon koje slabije čuje na desno uho. Zna joj se dogoditi da ne može točno odrediti gdje se nalazi suigračica koja je doziva te ne može odlučiti u kojemu smjeru treba uputiti loptu.

U koje funkcionalno područje kore velikoga mozga dolaze živčani impulsi iz Mirnina osjetila sluha?

78. Zbog oštećenja sluha Mirna ima poteškoća u zamjećivanju jako tihih zvukova.

Koji je osjetni prag kod Mirne promijenjen?

79. Prepišite rečenicu iz teksta koja pokazuje da Mirna ima problema s lokalizacijom podražaja.

80. Kako se naziva psihički proces koji nam omogućuje da oblik, boju i visinu predmeta povežemo u cjelovit doživljaj i da vidimo, primjerice, stolac?

DRŽAVNA MATURA – jesen 2014.

81. Koje perceptivno načelo grupiranja omogućuje osobi da prepozna pjesmu na radiju unatoč povremenim smetnjama?

82. Koja dva osjetila bitno pridonose Antinu uživanju u hrani?

83. Koji je osjetni prag dobro razvijen kod Antina konja budući da čuje i vrlo tihe šumove?

84. Da bismo zamijetili razliku, zvuk jačine 20 dB trebamo pojačati za 3 dB, a zvuk jačine 50 dB za 7,5 dB. Kako se naziva zakon opisan u tome primjeru?

85. Kako se naziva pojava u percepciji zbog koje stolac prepoznamo kao isti predmet kada ga gledamo iz različitih kutova, s različite udaljenosti ili pri različite osvjetljenju?

ODGOVORI:

1. T

2. 4

3. b

4. a 4

b 3

c 2

5. perceptivna konstantnost oblika

6. percepciju dubine (treće dimenzije)

7. *Apsolutna osjetljivost pokazuje koji je najmanji intenzitet podražaja dovoljan da izazove osjet (podražaj koji nam je u pedeset posto slučajeva izazvao osjet). Diferencijalna osjetljivost pokazuje koja je najmanja (jedva zamjetna) razlika u intenzitetu između dva podražaja koja subjektivno doživljavamo kao različite (promjena u intenzitetu podražaja koju zamjećujemo u pedeset posto slučajeva). Ljudi se razlikuju po svojoj apsolutnoj diferencijalnoj osjetljivosti, a kod nekih zanimanja moraju biti vrlo razvijena, npr. kod kontrolora leta, pilota i sl.*

8. a

9. d

10. a 2

b 1

c 4

11. osjetna adaptacija (u njušnom osjetilnom sustavu)

12. . *Geštaltistička načala (geštalt = cjelina) predstavljaju načine na koje se naši vidni osjeti grupiraju u cjeline, koje mi onda prepoznamo kao određene predmete (pojave) i određujemo im prostorni smještaj. To su princip blizine, sličnosti, zajedničkog kretanja, kontinuiranosti...*

13. a

14. a

15. 1 b

2 c

3 a

16. apsolutni limen ili prag osjetljivosti

17. na području osjeta njuha, vida

18. *Nastanak slušnog osjeta - podražaj (titranje zraka) dolazi do vanjskog uha. Ušnom školjkom i kanalom odlazi do srednjeg uha (bubnjić, čekić, nakovanj, stremen) i prenosi se na slušne dlačice u pužnici. Slušne dlačice pretvaraju taj podražaj u živčane impulse koji odlaze u centar (senzoričko područje) u kori (sljepoočni režanj), gdje nastaju slušni osjeti.*

19. B
20. C
21. osjetna adaptacija
22. Informacije primljene posredovanjem osjetila obrađuju se najprije u pojedinim senzornim područjima, a zatim integriraju. Iz tog područja informacije odlaze u asocijativna područja u čeonim režnjevima, u kojima se donosi odluka kako će se reagirati na primljene informacije. U skladu s tom odlukom stvaraju se u motornim područjima programi na osnovu kojih se preko motornih živčanih putova živčani impulsi odvođe u pojedine mišiće.
23. D
24. C
25. daltonizam
26. osjetna adaptacija
27. percepcija
28. slušna diferencijalna osjetljivost
29. Weberov zakon ($dl/i = k$) pokazuje da što je veći intenzitet podražaja to je i diferencijalni limen veći. Pri tome za svako osjetilno područje odnos je stalan i izražen kao konstanta k . Znači što je intenzitet podražaj veći to je potreban veći pomak u intenzitetu podražaja da bi taj pomak osjetili. Utegu od 1 kg treba dodati 20 dkg da bi to osjetili, a utegu od 10 kilograma treba dodati 2 kg da bi to osjetili.
30. C.) načelo zatvaranja
31. D.) Stroop test
32. Rekuperacija;
33. Od 10 do 20000 hz (10 hz do 20 khz); od 16 do 20 000 hz (16 hz do 20 khz); 20 i 20 000 hz (20 hz do 20 khz), s točnim mjernim jedinicama ili bez mjernih jedinica.
34. Pažnja; pozornost, selektivna pažnja, koktel party fenomen, koktel fenomen
35. Štapići i čunjići
36. Osjetilna adaptacija (prilagodba)
37. Mjera apsolutnog limena je onaj podražaj koji u 50 % slučajeva izaziva osjet kod određene osobe. Mjera diferencijalnog limena je najmanja razlika u intenzitetu dva podražaja koje osoba u 50 % slučajeva doživljava kao različite. Zanimanja (u kojima su važne apsolutna i diferencijalna osjetljivost): slikari, glazbenici, enolozi, kuhari, piloti, stražari...
38. C
39. D
40. osjetna rekuperacija
41. Na mehaničke podražaje; na titranje zvučnih valova
42. Iznad 110 decibela
43. Od osjeta.
44. **3. boda** Točno su navedena i objašnjena bilo koja tri načela perceptivne organizacije od navedenih (ili poznatih).
Primjer točnog odgovora
 Načelo blizine – grupiranje u jednu cjelinu predmeta koji su blizu jedan drugom.
 Načelo sličnosti – grupiranje u jednu cjelinu predmete koji slično izgledaju.
 Načelo zatvaranja – ako neki dijelovi figure nedostaju, mi ih u našoj percepciji popunjavamo pa ju doživljavamo cjelovito.
 Načelo zajedničkog kretanja – objekte koji se zajednički kreću doživljavamo kao cjelinu.
 Načelo simetrije – likove koji su simetrični doživljavamo kao cjelinu.

2 boda Navedena su tri načela perceptivne organizacije, a opisana su dva.
 Točno su navedena i opisana dva načela.

Točno su objašnjena dva načela perceptivne organizacije.

1 bod *Točno je objašnjeno jedno načelo perceptivne organizacije.*

- 45. C.) perceptivne varke
- 46. C.) u 50%
- 47. Percepcija
- 48. Vid
- 49. Diferencijalna osjetljivost
- 50. Elektromagnetski podražaji
- 51. **3 boda**

To je pojava koja se očituje u nepromjenjivosti naše percepcije iako su podražaji koji stižu u naša osjetila promijenjeni. Primjerice, okrugli tanjur uvijek percipiramo kao okrugao bez obzira na kut gledanja i promjenu slike na mrežnici od kružnice do 10 elipse.

2 boda

Odgovor daje točnu definiciju perceptivne konstantnosti. Primjer je naveden, ali je djelomično jasan. Primjer je naveden i jasan, ali nedostaje definicija.

1 bod

Odgovor daje samo točnu definiciju perceptivne konstantnosti.

Samo je naveden primjer, ali je djelomično jasan.

0 bodova

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno

52.C

53. **2 boda** *Osjetna rekuperacija, rekuperacija*

1 bod *Naziv je naveden, ali nije potpuno točan, npr. obrnuta adaptacija*

0 bodova *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno*

54. **2 boda** *Na mehaničke podražaje*

1 bod *Na titranje zraka, na titranje zvučnih valova*

0 bodova *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno, npr. mehanoreceptori*

zvuk

55. **2 boda** *Od osjeta, od integracije podataka iz osjetnih sustava, od integriranja i interpretiranja osjetnih podataka, od osjeta i iskustva*

1 bod *Od osjeta i logičkoga zaključivanja, od osjeta i učenja*

0 bodova *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno, npr. rekognicija i lokalizacija podražaja, interpretacija*

56. **3. boda** *Točno su navedena i objašnjena bilo koja tri načela perceptivne organizacije od navedenih (ili poznatih).*

Primjer točnoga odgovora

***Načelo blizine** – grupiranje u jednu cjelinu predmeta koji su blizu jedan drugomu*

***Načelo sličnosti** – grupiranje u jednu cjelinu predmeta koji slično izgledaju.*

***Načelo zatvaranje** – ako neki dijelovi figure nedostaju, mi ih u našoj percepciji popunjavamo pa ju doživljavamo cjelovito*

***Načelo zajedničkoga kretanja** – objekte koji se zajednički kreću doživljavamo kao cjelinu*

***Načelo simetrije** – likove koji su simetrični doživljavamo kao cjelinu*

***Načelo lika i pozadine** – pojedini podražajni sklopovi mogu biti opaženi kao figura ili pozadina ovisno na što obratimo pažnju*

Navedeni nazivi i napravljeni crteži za tri načela

2 boda *Navedena su tri načela perceptivne organizacije, a opisana su dva.*

Točno su navedena i opisana dva načela. Navedeni su nazivi i napravljeni crteži za dva načela.

Točno su objašnjena dva načela perceptivne organizacije.

Napravljeni su crteži za dva načela.

1 bod *Točno je objašnjeno jedno načelo perceptivne organizacije.*

Naveden je naziv i napravljen crtež za jedno načelo.

Točno su imenovana dva ili više načela perceptivne organizacije, ali bez objašnjenja

57. A

58. *kožnih (dodirnih)*

59. *apslutni limen (prag)*

60. *osjetna adaptacija*

61. *percepcija*

62. *To je pojava koja nam omogućuje da neki predmet percipiramo baš kao taj predmet, bez obzira na uvjete percipiranja (kut gledanja, osvjetljenj, udaljenost...) Bez nje ne bismo mogli prepoznati predmete u našoj okolini te bismo ih stalno iznova morali upoznavati, a to bi utjecalo na naše snalaženje i brzinu reakcije.*

Automobil prepoznajemo bez obzira gledali ga s prednje, bočne ili stražnje strane (ili bilo koji drugi primjer)

63. A

64. *Jedne noći dok je čuvao, malo je zadrijemao, no uskoro ga je probudio jedva čujan zvuk.*

65. C. *blizine*

66. **2 boda** – *Skupini kožnih osjeta, dodirnih osjeta*

1 bod – *Blizinskih osjeta*

0 bodova – *Svi odgovori koji ne uključuju gore navedeno*

67. **2 boda** – *U sobi je bio mrak I u početku ništa nije vidio, a onda je postupno počeo razaznavati namještaj*

1 bod – *Definicija rekuperacije*

0 bodova – *Svi ostali odgovori koji ne uključuju navedeno*

68. **2boda** – *Navedeni su nazivi dviju varki, npr. Heringova varka, Neckerova kocka, Schroderove stube, Muller-Lyerova varka, Ponzova varka ili neke druge perceptivne varke ili Navedeni su nazivi dviju skupina varki: vidimo ono čega nema, geometrijske oblike vidim na više načina, slike vidimo na više načina, porešna prosudba veličina, nemoguće slike*

1 bod – *Naveden je naziv jedne varke ili jedne skupine varki.*

Perceptivne varke su pojave do kojih dolazi kada se naša percepcija razlikuje od podražajnog sklopa koji dolazi do naših osjetila; naš perceptivni sustav podražaje interpretira na neobičan način.

0 bodova – *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno*

69. **3 boda** – *Navedena su tri dijela osjetnog sustava:*

– *osjetni organ*

– *senzorni (aferentni) živčani putevi*

– *(senzorni, specijalizirani) centar u kori velikog mozga*

2 boda - *Navedena su dva dijela osjetnog sustava*

1 bod – *Naveden je 1 dio osjetnog sustava*

0 bodova – *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.*

70. D *(u mišićima I tetivama)*

71. **2 boda** *Osjetna adaptacija (prilagodba)*

1 bod *Definicija osjetne adaptacije*

0 bodova *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno*

72. **2 boda** *Receptori za bol*

1 bod *Kožni receptori*

0 bodova *Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno*

73. **2 boda** *Percepciju (razlikovanje) figure i pozadine, načelo lika i pozadine*

1 bod *Način na koji organiziramo podražaje, formiranje geštalta*

- 0 bodova** Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno
74. **2 boda** Diferencijalna osjetljivost, diferencijalni limen/prag
- 1 bod** Definicija diferencijalne osjetljivosti
- 0 bodova** Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno
75. **3 boda**
- Objašnjen je pojam percepcije i naveden je 1 monokularan i 1 binokularan znak dubine.
- ☐ Percepcija je proces orgniziranja, integriranja i tumačenja osjetnih podataka.
 - ☐ Monokularni znak: linearna perspektiva, veličina slike na mrežnici, relativna veličina, relativna visina, prekrivanje, zasjenjenje i sjene, paralaksa predmeta (relativno gibanje)
 - ☐ Binokularni znak: različita slika na mrežnicama oka, (binokularna disparatnost), konvergencija očiju
- 2 boda**
- Navedeno je što je percepcija i 1 znak dubine.
- Navedena su 2 znaka dubine.
- 1 bod**
- Navedeno je što je percepcija.
- Naveden je 1 znak dubine.
- 0 bodova**
- Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno
76. D (osjetna adaptacija)
77. **2 boda** u senzorno, u senzorne centre kore velikog mozga, u primarno slušno područje
- 1 bod** u sljepoočni režanj kore velikog mozga
- 0 bodova** svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.
78. **2 boda** apsolutni prag; apsolutni limen; apsolutni prag čujnosti; apsolutna osjetljivost
- 1 bod** donja osjetljivost, osjetljivost za najmanji intenzitet koji će izazvati osjet
- 0 bodova** Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.
79. **2 boda** Zna joj se dogoditi da ne može točno odrediti gdje se nalazi suigračica koja je doživljava te ne može odlučiti u kojemu smjeru treba uputiti loptu.
- 1 bod** lokalizacija je funkcija percepcije koja omogućava određivanje smjera iz kojega podražaj dolazi.
- 0 bodova** Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.
80. **2 boda** – percepcija, percept, opažaj, opažanje
- 1 bod** – kognitivni process
- 0 bodova** – svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno
81. A. zatvaranja
82. **2 boda** okusno i mirisno, jezik i nos
- 1 bod** okusno i vidno; mirisno i vidno; jezik i oko, nos i oko, navedeno je samo jedno traženo osjetilo
- 0 bodova** Svi odgovori koji ne uključuju gore navedeno.
83. **2 boda** apsolutni prag
- 1 bod** Navedena je definicija apsolutnog praga, npr: prag koji predstavlja najmanju količinu energije podražaja koja izaziva osjet

0 bodova Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

84. **2 boda** Weberov zakon

1 bod Dan je opisni odgovor, npr. zakon prema kojem je diferencijalni limen uvijek konstantan dio prvotnog podražaja.

0 bodova Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

85. **2 boda** zbog perzeptivne konstantnosti

1 bod Dan je opisni odgovor, npr: zbog pojave koja nam omogućuje prepoznavanje objekata unatoč velikim promjenama u uvjetima percipiranja.

0 bodova Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.